

حجت‌الله میرزایی پژوهشگر و معاون اقتصادی سابق وزارت کار:

با یک دولت هفت‌نرخ می‌مواجه هستیم

آیا افزایش دوباره قیمت دلار و ارز قابل پیش‌بینی بود؟ حجت میرزایی، اقتصاددان و استاد دانشگاه به این سوال جواب مثبت داده و در گفت‌وگو با «هم‌میهن» گفته وقتی بر اثر تورم داخلی با افزایش قیمت ارز مواجه هستیم، کنترل ارز پاسخگو نیست بلکه باید تورم را کنترل کرد. او می‌گوید یک مبنای نظری کاملاً غلط در سیاست‌گذاران بانک مرکزی شکل گرفته و آن کنترل نقدینگی سرگردان است و تصور می‌کنند با افزایش نرخ سود می‌توانند تقاضا را برای دلار در یک سطح خاص حفظ کنند اما حجت میرزایی تداوم این شیوه را اشتباه می‌داند و اعتقاد دارد تا وقتی منشأ اصلی افزایش مستمر نرخ ارز که دلیل اصلی تورم ۴۰ تا ۵۰ درصدی کشور است، برطرف نشود، اوضاع درست نخواهد شد.

افزایش نرخ دلار را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

کارشناسان اقتصادی و کوشندگان اصلی اقتصاد این وضعیت را پیش‌بینی می‌کردند و قاعده این است که حتی در شرایطی که عرضه و تقاضای ارز تراز باشند، هر سال قیمت آن براساس نرخ تورم تعدیل شود. بانک مرکزی از ابتدای سال تلاش کرد تا نرخ ارز را ثابت نگه دارد و ابزارهای متعددی را به کار برد که مهمترین آن کوچک کردن بازار ارز و ایجاد بازارهای فرعی و جانبی مثل بازارهای تهاتری و بازارهای توافقی بین صادرکنندگان و واردکنندگان بود.

همچنین پرداخت ارز مسافرتی و فروش ارز دولتی به شهروندان از دیگر ابزارهایی بود که به کار بسته شد اما واقعیت این است که از طرفی تقاضای ارز خیلی بیشتر از موجود در بازار بود و دوم اینکه، در سال گذشته نزدیک به ۴۰ درصد نرخ تورم داشتیم. در این شرایط بسیار طبیعی است که امکان نگه داشتن دلار با قیمت ۵۰ هزار تومان امکان‌پذیر نبود. به خصوص اینکه معمولاً در اسفندماه با یک تقاضای سیستمی سالیانه مواجه هستیم که تقریباً از ابتدای بهمن‌ماه شکل می‌گیرد و خیلی از فعالان اقتصادی برای تسویه حساب و اقدامات دیگر از آن استفاده می‌کنند و قابل پیش‌بینی بود که نرخ ارز را دچار جهش کند.

بانک مرکزی در تمام سال تلاش کرد با همه ابزارها و روش‌های ممکن نرخ ارز را در کانال تقریبی ۵۱ هزار تومان نگه دارد البته در اردیبهشت‌ماه برخی اقتصاددانان در محاسباتی برآورد کرده بودند که قیمت واقعی ارز حدود ۴۰ هزار تومان است ولی اگر آن محاسبه نیز درست می‌بود با تورم حدود ۴۰ درصدی در سال قاعدتاً باید در آخر سال قیمت دلار بر روی ۵۰ هزار تومان می‌ماند اما واقعیت این است که انتظارات تورمی از تلاش‌های بانک مرکزی پیشی گرفت و همان ۴۰ درصد افزایشی که صاحبان کسب و کار و شهروندان پیش‌بینی می‌کردند، محقق شد.

اگر مبنای برآورد اقتصاددانان و قیمت ۴۰ هزار تومانی دلار قرار دهیم، شاید بتوان گفت قیمت حدود ۵۷ هزار تومانی دلار در واقع قیمت تعادلی بازار ارز باشد اما اگر مبنای همان ۵۰ هزار تومان ابتدای سال قرار دهیم، به نظر می‌رسد که همچنان امکان افزایش قیمت ارز و دلار وجود دارد و ممکن است تا پایان اسفند قیمت فراتر رود و حتی بخشی از این افزایش قیمت به سال آینده

اینگونه می‌توان گفت که دولت و بانک مرکزی در مورد سیاست‌های پولی و مالی دچار انفعال هستند و هر چند دولت سابق در اوضاع پیش آمده مقصر می‌داند اما تلاش مثبتی از سوی تیم اقتصادی دولت، آن هم در سطح کلان برای بهبود اوضاع دیده نمی‌شود. برداشتن تحریم‌ها و حل مسئله FATF از جمله مواردی است که کارشناسان از آنها به عنوان راه حل مناسب برای حل مشکلات نام می‌برند.

البته دولت و به خصوص بانک مرکزی تلاش کردند تا با شوک‌درمانی قیمت دلار و ارز را مهار و تثبیت کنند اما در نهایت باعث بالا رفتن نرخ تورم و قیمت ارز شد و اوضاع را از قبل خراب‌تر کرد. آنچه کارشناسان اقتصادی به آن باور دارند این است که نرخ ارز و دلار باید براساس تورم ارزیابی و تعدیل شود اما بانک مرکزی بارها تلاش کرده با استفاده از ابزارهای متعدد مانند فروش اوراق با نرخ سود بالاتر از عرف بانک‌ها یا ایجاد بازارهای تهاتری و بازارهای توافقی بین صادرکنندگان و واردکنندگان به سرکوب نرخ ارز و ثابت نگه داشتن آن دست بزند که اوضاع کنونی نرخ دلار نشان می‌دهد که این سیاست‌ها جواب نداده است و در نهایت از راه خود رفته است.

که ایده خاصی که تبعات نیز نداشته باشد، ندارد. به عقل من نمی‌رسد که دولت با چه طرح و ایده‌ای آن هم در شرایط تحریم می‌خواهد مشکلات را حل کند.

کمتر از ۲۰ روز تا عید نوروز فرصت داریم. پیش‌بینی شما درباره افزایش قیمت دلار در قبل و بعد از نوروز ۱۴۰۳ چیست؟

به‌طور کلی باید بگویم که تا مسئله تحریم و FATF حل نشود و همچنین تا درگیری‌هایی که در منطقه وجود دارد، مثل جنگ غزه و جنگ روسیه و اوکراین به سامان نرسد، عملاً قیمت‌های ارز در کشور ما رو به بالا خواهد بود. بنده حدس می‌زنم این روند افزایشی تا عید نوروز ادامه‌دار باشد چون همانطور که گفتیم به‌طور طبیعی نزدیک تعطیلات قیمت‌ها افزایش خواهد یافت اما اگر زرمه صلح در جنگ‌های پیرامونی ما شنیده شود، ممکن است در کوتاه‌مدت روند افزایشی قیمت دلار را متوقف کند و یا حداقل کاهشی کند. اما در مورد تعطیلات بعد از نوروز باید بگویم که باز بازار ایران متأثر از انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا، متأسفانه باز شاهد روند افزایشی خواهد بود مگر اینکه در مورد تحریم‌ها یا FATF بتوانیم به توافقاتی برسیم که من افق روشنی در این زمینه نمی‌بینم.

مهمترین ابزار بانک‌های مرکزی در دنیا این است که اعتبار داشته باشند و سیاست‌ها و راهکارهای آنها برای مردم و کارشناسان معتبر باشد پس باید سیاست‌های مالی دولت اعتبار داشته باشد. وقتی لایحه پیشنهادی بودجه دولت حدود ۳۰۰ هزار میلیارد تومان کسری عملیاتی دارد (که در حقیقت و در عمل نزدیک به ۵۰۰ هزار میلیارد تومان است و اگر تغییرات مجلس نیز در آن اعمال شود، به حدود ۷۰۰ هزار میلیارد تومان خواهد رسید)، بر روی سیاست‌های پولی کشور تأثیر عمیقی خواهد داشت چرا که بخشی از تأمین مالی آن از طریق منابع بانک مرکزی اتفاق می‌افتد. به جز اعتبار، بانک مرکزی باید در تأمین منابع ارزی دست باز داشته باشد که متأسفانه ندارد و کشور هم در فروش نفت دچار مضیقه است و هم در بحث‌های بانکی در تحریم به سر می‌بریم. شاید اگر در شرایط عادی بودیم و مشکلی در کسری بودجه و تأمین ارز نداشتیم، فروش اوراق با نرخ ۲۰ درصد می‌توانست بازار را متعادل کند اما وقتی بانک مرکزی از سیاست‌های تک‌بعدی استفاده می‌کند، خیلی نمی‌تواند کاری را پیش ببرد. در کل باید گفت که بانک مرکزی ایران ابزار زیادی در دست ندارد که بتواند اوضاع را کنترل کند.

فعالان خصوصی

۲۳ هزار میلیارد تومان رانت سیاه

مطالبات پالایشگاه‌ها از دولت تا نیمه اول اسفند به ۱۷۵ هزار میلیارد تومان رسیده است که حدود ۷۳ هزار میلیارد تومان آن از محل قیر تهاتری در سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲ است. ناصر عاشوری، دبیر انجمن کارفرمایی صنعت پالایش به اکونگار گفت: اگر دولت این مطالبات را پرداخت نکند نفع‌تها تولید پالایشگاه‌ها طی چهار، پنج ماه آینده به مشکل می‌خورد که سهامداران این پالایشگاه‌ها که ۲۹ میلیون نفرشان صاحبان سهام عدالت هستند، نیز متضرر خواهند شد. او افزود: در سال‌های اخیر مجلس برخی تکالیف مالی را بر دوش دولت می‌گذارد و از آنجا که دولت خودش از این محل تولیدی ندارد برای انجام تکلیفش، آن را به پالایشگاه‌های بخش خصوصی منتقل می‌کند؛ نمونه آن هم همین موضوع وکیوم‌باتوم است که در سال‌های ۱۴۰۰، ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ هر سال حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان هزینه برداشته است؛ آن هم در حالی که از ۱۰ پالایشگاه موجود، ۹ پالایشگاه آن را نظر حقوقی و قانونی خصوصی است.

ارتباط کوروش کمپانی با رجیستری

شکل‌گیری مفاسدی نظیر کوروش کمپانی، اساساً ارتباطی به طرح رجیستری تلفن‌همراه ندارد و برخی اظهارات مطرح‌شده در این رابطه، فاقد ارزش کارشناسی است. مهدی اسدی، رئیس انجمن واردکنندگان موبایل و تبلت ایران در گفت‌وگو با مهر بار د شایعات مطرح‌شده پیرامون نقش طرح رجیستری بر افزایش فساد در حوزه فروش تلفن همراه، اعلام داشت: اجرای طرح رجیستری تلفن‌همراه تاکنون مزایای فراوانی برای حاکمیت، واردکنندگان و مردم به همراه داشته است. او تصریح کرد: چنانچه این طرح اجرا نمی‌شد، بازار این کالا مملو از اجناس قاچاق و تقلبی بود و به همین لحاظ حذف این طرح، تبعات جبران‌ناپذیری را به دنبال دارد. اسدی، مهم‌ترین منفعت مردم از اجرای طرح رجیستری موبایل را بهره‌مندی از خدمات گارانتی و عنوان و اعلام داشت: با وجود اینکه در تمامی دنیا، دوره زمانی گارانتی موبایل ۱۲ ماهه است، اما در ایران، این مدت ۱۸ ماه است که البته این موضوع نیز پس از اجرای طرح رجیستری محقق شد.

کاهش جذابیت ایران برای تجارت

رویکردهای اقتصادی ماصحیح نیستند و همه اینها از جذابیت ایران برای پذیرفته شدن در سازمان تجارت جهانی کم می‌کند. این در حالی است که شماری از کشورها که در تجارت توانمندی کمتری از ایران داشته‌اند در این سازمان عضو هستند. حمیدرضا صالحی، عضو کمیسیون تسهیل و توسعه تجارت اتاق بازرگانی ایران به اینها گفت: پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی از خواسته‌های همیشگی تاجران کشور بوده و دولت‌ها هم در این زمینه تلاش‌هایی داشته‌اند اما تحقق این امر مستلزم پیش‌نیازهایی است، از جمله اینکه ایران به سمت اقتصادی آزاد حرکت کند و رتبه آزادی اقتصاد را در مقیاس جهانی ارتقا دهد، این در شرایطی است که هنوز تجارت کشور با موضوعاتی مانند چندنرخ بودن ارز، تورم، بالا بودن تعرفه‌های صادراتی، بی‌ثباتی قوانین و از این قبیل مسائل دست به گریبان است و در این شرایط نمی‌تواند خود را به اقتصاد جهانی ملحق کند.

فکر می‌کنید باز هم بانک مرکزی از ایده‌های خاص و عجیب مثل گواهی با نرخ سود ۳۰ درصد استفاده کند؟

یک مبنای نظری کاملاً غلط در سیاست‌گذاران بانک مرکزی شکل گرفته و از بیرون نیز به آن دامن زده شده که عامل اصلی تورم را حجم نقدینگی معرفی می‌کردند و آن را عامل اصلی افزایش مستمر از می‌دانستند، پس تلاش کردند تا به اصطلاح خودشان نقدینگی سرگردان را کنترل کرده و با افزایش نرخ سود، تقاضا برای دلار را در یک سطح خاص کاهش داده و حفظ کنند.

تا وقتی که بانک مرکزی با این مبنای نظری رفتار کند، تداوم این رویه‌های غلط کاملاً ممکن و متعارف خواهد بود و به نظر من تا وقتی که منشأ اصلی افزایش مستمر نرخ ارز که دلیل اصلی تورم ۴۰ تا ۵۰ درصدی کشور است برطرف نشود اوضاع درست نخواهد شد و این منشأها، تحریم‌ها و موانع مبادلات مالی در بازار بین‌المللی هستند.

تا وقتی این موانع برطرف نشوند کشور با این افزایش قیمت‌ها مواجه خواهد بود و ابزارهای بانک مرکزی جز اینکه عدم تعادل را در اقتصاد کلان افزایش دهد و حوزه‌های دیگر را تحت تأثیر قرار دهد، هیچ پیامد دیگری نخواهد داشت.

تورم تا ۲۵ درصد را دادند اما در دی‌ماه تورم با یک کاهش حدود ۱۰ درصدی تازه به حدود ۴۰ درصد رسید اما در ماه‌های بهمن و اسفند باز هم روند افزایشی پیدا کرده و به خصوص با ساختار بودجه سال بعد و آنچه در بودجه پیش‌بینی شده این احتمال وجود دارد که دوباره نرخ تورم در سال ۱۴۰۳ به حدود ۵۰ درصد برسد و این یعنی افزایش دوباره نرخ ارز و دلار.

اداره کل ثبت اسناد و املاک استان تهران- اداره ثبت اسناد و املاک حوزه ثبت ملک کهریزک

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی برابر با شماره ۱۴۰۲/۱۰/۲۶ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک کهریزک تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی خانم زهرا سقائی فرزند رضا به شماره شناسنامه ۷۱۲ صادره از کاشان در شش‌دانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی به مساحت ۹۴/۱۶ مترمربع در قسمتی از پلاک ۷۴ فرعی از ۱۰۵ اصلی واقع در تهران بخش حوزه ثبت ملک کهریزک به میزان ۹۴/۲۶ مترمربع سند رسمی مالکیت مشاعی و به میزان ۱/۸۶ مترمربع خریداری عادی از مالک رسمی اسماعیل جزائی محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراض داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۱۱/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۱۲/۱۳

سیدمحسن سادات حسینی - رئیس ثبت اسناد و املاک

اداره کل ثبت اسناد و املاک استان تهران- اداره ثبت اسناد و املاک حوزه ثبت ملک کهریزک

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی برابر با شماره ۱۴۰۲/۱۰/۲۶ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک کهریزک تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای حسین تاراج فرزند ولی به شماره شناسنامه ۱۰۸۴ صادره از شهرری در شش‌دانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۱۰۳/۴۹/۵۸ مترمربع در قسمتی از پلاک ۸۴ فرعی از ۸۱ اصلی واقع در تهران بخش حوزه ثبت ملک کهریزک در ازای خریداری عادی از آقای حسن یختیاری نژاد محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراض داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۱۱/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۱۲/۱۳

سیدمحسن سادات حسینی - رئیس ثبت اسناد و املاک